

Lejrliv, pioner og ild

Sikkerhedsregler

DET DANSKE
SPEJDERKORPS

Sikkerhed for lejrliv, pioner og ild

På lejre og ture er der regler for, hvordan man bruger ild, arbejder med rafter eller i højden. Reglerne skal gøre spejd til en sikker aktivitet. Det er lederens ansvar at huske at instruere spejderne i reglerne, så alle får en god oplevelse.

Sikkerhedsreglerne skal bidrage til, at der sker så få ulykker som muligt blandt spejdere. Både ledere og spejdere skal gøre sig bevidste om de risici, der er ved blandt andet pionering, brug af ild og lejrliv.

Lederens ansvar

Det er lederens ansvar, at spejderne ved, hvordan de skal begå sig.

Lederen er også ansvarlig for, at der er udstyr til førstehjælp til rådighed.

Pioner

Sikkerhedsreglerne for pioner handler om, hvordan man tilrettelægger arbejdet, så det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Som det første, skal der udpeges en sikkerhedsansvarlig, der skal være til stede under byggeriet.

Rafter

Spejderne må kun bruge "friske" rafter, de må gerne være tørre. Rafterne må ikke være brændt eller slidt, være beskadigede af sav eller økse, være rådne eller på anden måde svækkede.

Kontrollér rafterne ved at afprøve brudstyrken og ved at prikke i dem for eksempel med en skruetrækker. Rafterne skal være faste, de må ikke give efter. Afprøv brudstyrken ved at understøtte raften i enderne og belast den på midten. Du skal sikre, at rafterne kan bære den fornødne vægt.

Besnøringer og samlinger

Besnøringer skal være stramme, skridsikre og forsvarligt afsluttede eksempelvis med dobbelt halvstik. Besnøringstovet skal som en gylden regel have en diameter på lige så mange millimeter, som raften er tyk i centimeter.

Vær opmærksom på, at forskellige typer af besnøringsreb har forskellige brudstyrker. Det kan du finde information om på den originale indpakning. Kulsøsamlinger skal være solidt kilede, og de må ikke kunne give sig. Dyvlen skal være dimensioneret, så den kan klare den aktuelle belastning.

Find retningslinjer om konstruktion af pionerprojekter i hæftet Rafter og Tovværk.

Tov og wire

Tovet skal altid have den rette dimension i forhold til den konkrete brug. Tovets tilstand skal være god. Det må ikke være mørnet, have slidskader eller på anden måde være defekt.

Bruger du wire, skal du benytte en wire af rette styrke i forhold til den belastning, wiren skal udsættes for. Styrken bør fremgå af mærkning på wiren. Er du i tvivl, så kontakt forhandleren.

Samler du to eller flere wirer, skal du sikre, at samlingerne har større styrke, end wirerne har hver for sig. Wiren må under brugen ikke have en kinke, dvs. at en eller flere kordeller ikke må slå et "knæk", for det er ødelæggende for wiren.

En wire skal kasseres eller afkortes, når den er rusten eller tæret, er forstrakt i knæk eller kinker, der ikke kan rettes ud, er fladtrykt eller har lus. Lus opstår, når de tynde metaltråde, wiren er lavet af, knækker.

Taljer

Taljer skal altid være forsynet med oplysning om brudstyrke. Du kan få information om brudstyrken hos forhandleren.

Arbejdsbelastningen må ikke overstige halvdelen af taljens brudstyrke. Hvis taljen ikke har en lås, skal du lægge en musing, som sikrer, at tovet ikke kan smutte ud. Husk at dimensionere alle tov og reb efter taljens styrke.

Arbejde over eller i vand

Ved pionerarbejde i eller nær vand gælder sikkerhedsreglerne for søaktiviteter. Dem kan du finde vejledning om på dds.dk - søg på 'sikkerhed'.

Den ansvarlige leder skal være bekendt med vanddybden og skal tage stilling til, om der skal benyttes livline og redningsvest.

Det er en god ide at bruge læderhandsker, når du arbejder med wirer.

Bevægelige dele

Bevægelige dele på pionerprojektet kan udgøre en særlig fare. Er der risiko for, at spejderne kommer i klemme, skal denne del afskærmes. Området omkring svingende dele skal også mærkes af.

Arbejde i højden

Du arbejder med pionerprojekter i højden, når arbejdet foregår højere end to gange de deltagende spejderses højde.

Når du vurderer behovet for sikring, skal du tage faldunderlaget i betragtning. Hårde underlag som beton og asfalt udgør en større fare end bløde som græs og sand.

Spejderne skal sikres mod at kunne falde ned på jorden ved at benytte faldsikring. Det kan for eksempel være en sele med et tov, som er sikret hos en ankermand på jord på samme måde som ved klatring på en væg. Bruger I faldsikring, så gælder sikkerhedsregler for klatreaktiviteter.

Få vejledning om sikring ved klatreaktiviteter på fjeldgruppen.dk

Hvilken metode, I vælger til sikring, bliver bestemt ud fra deltagernes erfaring fra tidligere projekter og arbejdets art. Ved arbejder i højden skal arbejdsområdet afmærkes, og alle personer på området skal benytte godkendt byggehjelm.

Oprydning

Der skal være en god oprydningspolitik. Værktøj, der ligger spredt, medfører risiko for fald og kan gøre en ulykke værre.

Værktøj, der anvendes i højden, skal sendes ned på jorden, når det ikke længere er i brug. Hvis et pionerarbejde kun må bruges under opsyn af voksne ledere, skal disse hindre adgang ved at afspærre området eller lignende, når de forlader stedet.

Brug af ild

Ledere og spejdere skal have respekt for ild. Brug af åben ild må kun ske på sikre steder og under omhyggeligt opsyn. Kunststofmaterialer som fleecetrøjer, flyverdragter, nylontelte og soveposer udgør en særlig fare ved brug af åben ild, fordi de smelter hurtigt, og kan brænde sig ind i huden.

Brandbare væsker

Brandbare væsker som petroleum og sprit, må du kun anvende til apparater, der er beregnet hertil. Brandbare væsker må du ikke bruge til bål eller andre former for åben ild, herunder til optænding, lejrbaal eller gammelmandsild.

Ved genopfyldning af apparaterne skal du sikre, at apparatet er helt slukket og afkølet. Det udelukker risikoen for, at væsken antænder under påfyldningen. En brandbar væske må aldrig hældes på et udsluit eller svært antændeligt bål.

Brug af ild på lejrpladsen

Inden spejderne tænder ild skal de sikre sig, at det er forsvarligt at anvende ild på stedet. Der må ikke være risiko for at omgivelserne bryder i brand.

Brug altid en bålplads på minimum halvanden gange halvanden meter med behørig sikring af kanter ved hjælp af for eksempel træstykker eller sten, men aldrig flintesten.

Der skal altid være materiel til brandbekæmpelse som branddaskere, fyldte vandspande eller skovle ved siden af den åbne ild.

Telte og andet brandbart skal placeres mindst tre meter fra den åbne ild.

Brug af ild indendørs

Åben ild, for eksempel bål i pejsen, stearinlys eller kogeapparater, kan spejdere anvende indendørs, så længe de udviser den fornødne forsigtighed, og ilden er under kontrol. Ved brug af apparater som trangia, petroleumslamper, petromax, gasbrændere mm. er det vigtigt at læse brugsanvisningen, inden I anvender dem.

Brug af ild i telte

Flagermuslygter, petromax og lignede lygter med beskyttet flamme kan spejdere bruge i telte, når de står på et fast ikke-brandbart underlag, og de er i forsvarlig afstand fra teltdugen.

Alle andre former for åben ild må kun anvendes i telte, som er særligt indrettede hertil for eksempel tipier.

Lejrliv

- Økse, dolk og sav

Når en spejder bruger værktøjer som økse, dolk og sav, er det lederens ansvar at sikre, at spejderen ved, hvordan man bruger, håndterer og vedligeholder værktøjerne.

Sørg for, at spejderne har et godt kendskab til sikker brug af værktøjerne.

Indretning af lejrpladsen

For at undgå faldulykker skal huller til for eksempel fedtfælder markeres tydeligt, så spejderne kan se dem både nat og dag.

Huggepladsen bør være mindst to-en-halv gange to-en-halv meter med en stabil huggeblok i midten. Huggepladsen indhegnes, og siderne beklædes, så forbipasserende ikke bliver ramt af flyvende træstykker. Den anbefalede højde er halvanden meter.

Overnatningstelte må ikke rejses på pionerarbejder. Dog må der på skrånende underlag bygges en platform, når blot en teltside står på jorden.

Information

Korpskontoret
Det Danske Spejderkorps
Arsenalvej 10
1436 København K
info@dds.dk

Telefon: 32 64 00 50 - åben mandag
til onsdag kl. 8-14 og torsdag kl.
14-18. Vagttelefon uden for kontorets
åb-ningstid: 32 64 00 99

Sikkerhedsbestemmelser

Der findes en række sikkerheds-
bestemmelser for:

- Badning
- Søaktiviteter
- Klatreaktiviteter
- Fjeldaktiviteter
- Lejrliv, pioner og ild- Brandsikring

Læs om sikkerhed, bestemmelser og
regler på dds.dk - søg på 'sikkerhed'.

SPEJDER.DK • DDS.DK